

given, og Dommeren altsaa spørger Vidnet: Tør du nu altsaa aflægge Ed paa alt, hvad du her har forklaret? saa kommer det Svar naturligt fra Vidnet: Ja, nu er jeg bleven eksamineret paa kryds og tværs timevis, jeg kan saamænd ikke huske alt, hvad jeg har forklaret; vil Dommeren ikke være saa god at gentage det! Man har ført Forklaringerne til Protokols, og saa kommer der en kedelig Protokoloplæsning, som Vidnet heller ikke forstaar noget af, og saa til sidst kommer Eden. Ærede Medlemmer ville se, at det vil med andre Ord sige, at hele Umiddelbarheden i Vidneførslen jo gaar fløjten paa den Maade, det bliver det samme som det, vi nu have, og som er saa yderst kedeligt ved Vidneførslen. Naar Forklaringen er bleven ført til Protokols, bliver den til Slutning læst op, og saa bliver Vidnet spurgt, om det nu er rigtigt, hvad der er tilført Protokollen; og saa siger Vidnet i Reglen ja, endskønt kan ikke har forstaaet, hvad der er blevet oplæst af Protokollen. Jeg ser meget vel, at der er gjort et betydeligt Skaar i det, som de ærede Medlemmer vide, at jeg lægger megen Vægt paa, nemlig Umiddelbarheden i Bevisførselen, derved, at vi have maattet gaa til Appel ogsaa med Hensyn til Realiteten i civile Sager, men jeg er bange for, at hvis man nu ogsaa gaar ind paa dette System her med Hensyn til Vidnerne, bliver det langt værre. Jeg tror ikke, at Sagen i Virkeligheden stiller sig saa slemt, som navnlig det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds, hvis principale Standpunkt dog egentlig er det, at vi skulle have Umiddelbarhed ved Vidneførselen, mener. Han gik endogsaa saa vidt, at han mente, at Vidneførselen i Landeretssager burde henlægges til Hjemtingene og saa komme frem i skriftlig Form for Landsretten. Det tror jeg ikke, man behøver. Og naar der er blevet talt om Vidneførsel ved Højesteret, tror jeg ogsaa, at man i mange Tilfælde vil kunne indskrænke sig til enkelte Vidner eller enkelte Spørgsmaal til de allerede afløste Vidner. Jeg skal ikke komme videre ind paa det, men blot fremhæve, at dette Spørgsmaal, om Eden skal aflægges før eller efter, er et Spørgsmaal, der staar i nøje Forbindelse med, hvad jeg anser for at være et Kardinalpunkt i hele Retsplejereformen, og derfor er jeg meget utilbøjelig til saadan uden videre at opgive det. Jeg har ikke i Folketingsforhandlingerne set, at det Synspunkt, jeg her har gjort gældende,

har staaet klart for Medlemmerne af Folketinget.

Jeg skal dernæst berøre det andet Punkt, vedrørende Eden, nemlig det, at en Erklæring paa Ære og Samvittighed i Stedet for Ed kun kan tilstedes den, der i Løbet af de sidste 2 Aar har afgivet en Erklæring for Underdommeren om, at han ikke kan aflægge Ed. Jeg fremhævede sidst, jeg havde Ordet, at det vilde føre til, at en Mand, der maaske mange Gange i sit lange Liv har mødt i Retten og erklæret, at han ikke kan aflægge Ed, naar han en Gang bliver kaldt som Vidne og atter vil gøre gældende, at han har jo erklæret, at han ikke kan sværge, saa faar det Svar af Dommeren: Ja, men der er gaaet mere end 2 Aar, og saa gælder det ikke! Og saa maa Manden sværge, det kan man ikke komme fra, saaledes som det staa her.

Hvad Sø- og Handelsretten angaar, vil jeg bemærke, at hvis de Herrer Købmænd ønske, at den skal bevares som noget særskilt, tror jeg nok, det maatte være muligt at finde en Form, hvorunder Sø- og Handelsretten kan i alt Fald, om jeg saa maa sige, pro forma bestaa som særskilt Ret og dog føjes ind i det ny System. Og kan det tilfredsstillende de Herrer Købmænd, synes jeg nok, at vi kunde unde dem den Tilfredsstillelse.

Det, som navnlig har bevæget mig til at tage Ordet, ere de Ytringer, der kom fra det ærede kongevalgte Medlem (Goos) med Hensyn til Anklageprincippet under Forundersøgelsen, hvor han til Dels gentog, hvad han sagde forleden Dag. Ja, der var først det Punkt om, hvorledes Nævningerne blive udtagne af Folketingslisten og opførte paa Grundlisten, altsaa hvad jeg vilde kalde Hovedlistens Sigtning. Der sagde han, det gælder om at blive fri for politiske Hensyn, ikke blot fri for politiske Hensyn, men ogsaa at blive fri for, at de Personer, som blive stillede for Retten, de sigtede, kunne have en Mistanke om, at der ved Nævningelistens Dannelse er taget politiske Hensyn. Ja, det er udmærket, naar blot det ærede Medlem kunde angive nogen som helst Maade, hvorpaa det kan opnaas. De Folk, der blive tiltalte i kriminelle Sager, ere jo i Reglen ikke meget fine Folk, det er maaske Socialdemokrater eller Folk, der staa paa et lavt socialt Standpunkt, og de ville føle sig meget tilfredse med, at det er socialdemokratiske Borgerrepræsentanter, der